

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره دکتری (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

گروه پزشکی

مصوب سیصدوسی و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۳

بسمه الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

گروه: پزشکی

رشته: مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

کمیته تخصصی:

گرایش:

کد رشته:

دوره: دکتری (Ph.D)

شورای عالی برنامه ریزی در سیصدوسی و سومین جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۳ براساس طرح دوره دکتری (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی که توسط گروه پزشکی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر میدارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۳ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه دکتری (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی در سه فصل جهت اجراء به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ابلاغ می شود.

رأی صادره سیصد و سی و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۳
درخصوص برنامه آموزشی دکتری (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

۱) برنامه آموزشی دوره دکتری (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی
و درمانی که از طرف گروه پزشکی پیشنهاد شده بود با اکثریت
آراء به تصویب رسید.

۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجراست.

رأی صادره سیصد و سی و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ
۱۳۷۵/۱۰/۲۳ درمورد برنامه آموزشی دوره دکتری (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی
و درمانی صحیح است و بمورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

دکتر فریدون نوحی

رئیس گروه پزشکی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
جهت اجرا ابلاغ می شود.

دکتر سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فصل اول

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره دکتری (Ph.D.) رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

مقدمه:

تربیت و آموزش نیروی انسانی در زمینه مدیریت واحدهای بهداشتی و درمانی بواسطه کمبودهای موجود از یکطرف و نیازهای اساسی به آن از طرف دیگر، از اهمیت خاصی برخوردار است. این کمبودها و نیازها ایجاد می‌کند که نه تنها برنامه‌ریزی دقیقی برای تربیت نیروی انسانی مورد نیاز صورت بگیرد، بلکه جهت حداکثر بهره‌گیری از نیروی متخصصان موجود نیز، تدابیر لازم اتخاذ گردد. از طرفی نیاز مبرمی که به تکمیل کادر علمی دانشگاه‌ها و سایر موسسات آموزشی و پژوهشی در این رشته وجود دارد، ایجاد دوره آموزش دکتری مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی را از الویت خاصی برخوردار می‌سازد، بدیهی است که با توجه به نیازهای فرهنگی، سیاسی و اقتصادی کنونی کشورمان، تربیت نیروی انسانی متخصص در داخل کشور، ضمن کمک به پویایی موسسات آموزشی و تحقیقاتی جمهوری اسلامی ایران، در جهت پشتیبانی از سیاست خودکفائی و برنامه‌های توسعه ملی نیز قابل توجیه و حمایت می‌باشد.

۱- تعریف و هدف:

دوره دکتری (Ph.D) رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی دوره‌ای است که منجر به تربیت نیروی متخصص و متعهد در مقطع دکتری رشته مذکور می‌گردد هدف کلی از ایجاد این دوره پاسخگویی به نیازهای جامعه برای تحقق بخشیدن به استقلال و تقویت بنیه علمی دانشگاه‌ها و اداره واحدهای بهداشتی درمانی کشور جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

۲- طول دوره:

دوره دکترا (Ph.D) رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی دارای دو قسمت آموزشی و پژوهشی است. قسمت آموزشی را مجموعه‌ای از دروس تشکیل می‌دهد که در این برنامه گنجانیده شده است. در قسمت پژوهشی عمده کار دانشجوی پژوهش پیرامون مسایل و مشکلات واحدهای بهداشتی و درمانی و تدوین رساله مربوط می‌باشد. حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکترا ۴/۵ سال بوده و طول مدت مجاز آموزشی ۲ تا ۵ نیمسال تحصیلی است. حداکثر تعداد واحدهای جبرانی ۱۶ واحد می‌باشد. طول مدت گذراندن واحدهای کمبود یا جبرانی از یکسال تجاوز نخواهد کرد و جزء سنوات محسوب نمی‌گردد. دانشجویان

پس از گذراندن کلیه دروس مربوطه مجاز به گذراندن امتحان جامع خواهند بود.
انتخاب و ثبت رساله دوره دکتری موقوف به توفیق دانشجو در امتحان جامع است. بهر حال کلیه موارد مطابق آئین نامه آموزشی دوره دکترای (Ph.D) مصوب شورای عالی برنامه ریزی اجرا خواهد گردید.

۳- واحدهای درسی:

دوره دکتری شامل:

۲۷ واحد درسی، ۳ واحد کارورزی و ۲۰ واحد رساله و گذراندن دروس پیشنیاز لازم می باشد.

۴- شرایط ورود به دوره دکتری:

شرایط ورود به دوره دکتری عبارتست از:

- (۱) داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی
- (۲) علاوه بر شرایط عمومی ورود به دانشگاه براساس آئین نامه های آموزشی، داوطلبان ورود به دوره دکتری می باید حداقل دارای مدرک کارشناسی ارشد در رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی و یا مدیریت بیمارستان یا دکترای حرفه ای پزشکی، دندانپزشکی و دامپزشکی از یکی از دانشگاه های معتبر داخل یا خارج از کشور که به تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت و درمان رسیده باشند. این داوطلبان می باید آزمون ورودی دوره دکتری را با موفقیت بگذرانند.
- (۳) موفقیت در امتحان یکی از زبانهای خارجی، به تعیین شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده
- (۴) قبولی در امتحانات اختصاصی ورود به دوره دکتری.
- (۵) داشتن معرفی نامه، مبنی بر صلاحیت تحصیل در دوره دکتری، حداقل از ۲ تن از استادان قبلی داوطلب.

تبصره: پزشکان، دندانپزشکان و دامپزشکانی که در دوره دکتری پذیرفته می شوند، ملزم به گذراندن کلیه دروس کمبود دوره کارشناسی ارشد، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی می باشند.

مواد امتحانی و ضرایب دروس:

الف - امتحان کتبی:

- ۱- زبان انگلیسی تخصصی
- ۲- تئوریهای مدیریت
- ۳- برنامه ریزی در نظام بهداشت و درمان
- ۴- آمار زیستی
- ۵- سازمان و مدیریت بهداشت و درمان
- ۶- مدیریت منابع انسانی

- ضریب ۲
- ضریب ۲
- ضریب ۲
- ضریب ۱
- ضریب ۲
- ضریب ۱

۵- نقش و توانایی:

فارغ التحصیلان دوره دکترای مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی با اطلاعاتی که در این دوره کسب می کنند، قادر خواهند بود در مراکز آموزش عالی و دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی به تدریس و پژوهش در زمینه های مدیریت، برنامه ریزی و ارزشیابی خدمات بهداشتی و درمانی بپردازند. همچنین فارغ التحصیلان این دوره می توانند در فعالیتهای ستادی و اجرایی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و موسسات تحقیقاتی و بهداشتی، شبکه های بهداشتی درمانی، بیمارستانهای تخصصی و آموزشی و واحدهای برنامه ریزی بهداشتی درمانی کشور بکار اشتغال ورزند.

۶- ضرورت و اهمیت:

با عنایت به موارد زیر، ضرورت ایجاد دوره دکتری (Ph.D) رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی روشن می گردد:

الف - تربیت نیروی انسانی متخصص آموزشی و پژوهشی مورد نیاز دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور.

ب - تامین نیروی انسانی مورد نیاز جهت مدیریت و ارائه خدمات اجرایی در واحدهای بهداشتی درمانی، ارتقاء و گسترش کمی و کیفی خدمات در مراکز بهداشتی درمانی کشور.

ج - بکارگیری مطلوب و حداکثر بهره وری از امکانات بالفعل و بالقوه موجود در جهت رشد و تعالی امور بهداشت و درمان از طریق اعمال روشهای نوین و پویای مدیریت علمی و استراتژیک.

فصل دوم

برنامه دروس دوره دکتری (Ph.D.)
رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

دروس اصلی

زمان ارائه درس یا پیشنهاد	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
	۵۱ ساعت	—	۵۱ ساعت	۳ واحد	پژوهش عملیاتی	۰۱
	۶۸ ساعت	۳۴ ساعت	۳۴ ساعت	۳ واحد	سمینار روش تحقیق	۰۲
	۵۱ ساعت	—	۵۱ ساعت	۳ واحد	زبان تخصصی (۲)	۰۳
	۵۱ ساعت	—	۵۱ ساعت	۳ واحد	استراتژیهای توسعه ملی و برنامه ریزی خدمات بهداشتی و درمانی	۰۴
	۵۱ ساعت	—	۵۱ ساعت	۳ واحد	سمینار مدیریت	۰۵
	۵۱ ساعت	—	۵۱ ساعت	۳ واحد	سمینار سازمان و مدیریت مراکز بهداشتی و درمانی	۰۶
	۵۱ ساعت	—	۵۱ ساعت	۳ واحد	مدیریت آموزشی	۰۷
	۵۱ ساعت	—	۵۱ ساعت	۳ واحد	اقتصاد بهداشت و بیمه	۰۸
	۵۱ ساعت	—	۵۱ ساعت	۳ واحد	مطالعه موردی در مدیریت و نظام بهداشت و درمان	۰۹
	۶ ماه	—	—	۳ واحد	(کارورزی)	۱۰
	۶۸ ساعت	—	—	۲۰ واحد	رساله	۱۱
				۵۰ واحد	جمع	

تذکره - امتحان جامع باید پس از پایان دروس و قبل از انتخاب رساله انجام شود.

دروس کمبود یا جبرانی:

دانشجو مکلف به گذراندن حداکثر ۱۶ واحد از دروس زیر بر حسب نظر مدیر گروه می باشد.

زمان ارائه درس یا پیشنهاد	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
	۵۱ ساعت	-	۵۱ ساعت	۳ واحد	تحلیل تئوریهای مدیریت	۰۱
	۶۸ ساعت	۳۴ ساعت	۳۴ ساعت	۳ واحد	آمار حیاتی پیشرفته	۰۲
	۵۱ ساعت	-	۵۱ ساعت	۳ واحد	زبان انگلیسی تخصصی (۱)	۰۳
	۶۸ ساعت	۳۴ ساعت	۳۴ ساعت	۳ واحد	کاربرد کامپیوتر در پژوهش	۰۴
	۵۱ ساعت	-	۵۱ ساعت	۳ واحد	اقتصاد خرد و کلان	۰۵
	۵۱ ساعت	-	۵۱ ساعت	۳ واحد	مبانی حسابداری	۰۶
	۵۱ ساعت	-	۵۱ ساعت	۳ واحد	سازمان و مدیریت بهداشت و درمان در ایران	۰۷
	۵۱ ساعت	-	۵۱ ساعت	۳ واحد	اصول مراقبتهای اولیه بهداشتی	۰۸
	۵۱ ساعت	-	۵۱ ساعت	۳ واحد	ارزیابی مراقبتهای بهداشتی و درمانی	۰۹
	۳۴ ساعت	-	۳۴ ساعت	۲ واحد	استانداردهای بیمارستانی	۱۰
					جمع	

پژوهش عملیاتی

کد درس: ۱۱

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

هدف: هدف از این درس ایجاد توانایی در دانشجویان جهت پیدا کردن راه حل مسائل مدیریت می‌باشد. و روش مشخص آن این است که با مسائل مدیریت برخوردی همانند با مسائل علمی گردد. پژوهش عملیاتی، علم مدیریت کمی است و کاربرد آن باعث صرفه‌جویی در هزینه یا ارائه خدمت مناسبتر می‌باشد. از آنجائی که هدف نهایی از کاربرد «پژوهش عملیات» کمک به مدیران در مهمترین قدم فرایند مدیریت یعنی تصمیم‌گیری است، بنابراین لزوم آگاهی مدیران آینده از این روشها ضروری می‌باشد.

سرفصل درس (۱۱ ساعت):

- رابطه علم با مفهوم مدیریت
 - تئوری سیستم و تئوری تصمیم
 - مراحل تصمیم‌گیری
 - مقدمه‌ای بر تحقیق بر عملیات
 - یادآوری احتمالات و آمار و جبر ماتریسی
 - خواص اساسی برنامه‌ریزی خطی
 - روش سیمپلکس
 - مقابله با حلقه تکرار
 - زوجیت
 - تعبیر اقتصادی مسئله مزدوج، حساسیت و برنامه‌ریزی خطی پارامتری
 - کم کردن تعداد محدودیتها
 - برنامه‌ریزی حمل و نقل و تخصیص
 - کاربرد برنامه‌ریزی خطی
 - بررسی عملیات و تصمیم‌گیری
- توضیح اینکه دانشجویان در پایان درس ارائه مدل می‌نمایند که آن مدل پیشنهادی ارائه طریقی است جهت حل یکی از معضلات سیستم‌های بهداشتی و درمانی
- در پایان هر قسمت درسی مثالها و مسائل قابل تعمیم در واحدهای بهداشتی و درمانی مطرح می‌گردد.

سمینار روش تحقیق

کد درس: ۱۲

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: (۲ واحد تئوری، ۱ واحد عملی)

پیشنیاز: آمار حیاتی پیشرفته

هدف: تقویت توانائی دانشجو در امر تحقیق و تسلط وی بر شیوه‌های طرح و تدوین رساله دکتری

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت):

- ۱- مرور بر مفاهیم مرتبط با تحقیق علمی
- ۲- تحلیل روشهای تحقیق تاریخی، توصیفی، تدوینی و مقطعی، همبستگی، علمی، تجربی، نیمه تجربی
- ۳- بررسی روشهای جمع‌آوری اطلاعات
- ۴- برنامه‌ریزی بررسی‌های علمی
- ۵- مطالعه تحقیقات در سیستمهای بهداشتی
- ۶- تسلط بر معیارهای انتخاب طرح تحقیقاتی
- ۷- تحلیل شیوه‌های بهره‌برداری و نتیجه‌گیری از تحقیقات در سیستم‌های بهداشتی
- ۸- مدیریت طرحهای پژوهشی
- ۹- ارزشیابی طرحهای پژوهشی
- ۱۰- تمرین بر طرح و تدوین پیشنهاد رساله دکتری
- ۱۱- نحوه نگارش رساله دکتری
- ۱۲- ملاحظات دفاع از رساله

زبان تخصصی (۲)

کد درس: ۱۳

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: زبان تخصصی (۱)

هدف: خواندن و درک متون پیشرفته به زبان انگلیسی در مورد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی و زمینه‌های مربوطه، ترجمه‌ی مقالات ذیربط از انگلیسی به فارسی، آشنایی با شیوه‌های نگارش مقالات علمی به زبان انگلیسی و بحث و گفتگو درباره‌ی مسایل مدیریت بهداشت و درمان.

سرفصل درس (۵۱ ساعت):

۱- مروری بر دستور و نگارش پیشرفته‌ی زبان انگلیسی

۲- بررسی ترفندهای خواندن و درک مطلب

۳- آشنایی با فنون ترجمه‌ی متون علمی

۴- آشنایی با شیوه‌های مختلف نگارش مقالات علمی به زبان انگلیسی

منابع پیشنهادی:

BOOKS

Willan A., James, Hospital Management, London:
Macamillan Education Ltd., 1990.

Martine L. Arnaudet and Mary Ellen Barret, Paragraph Development, New Jersey: Prentice - Hall,
Inc., 1981

Journals

Hospital Services and Health Administration:

Journal of the Foundation of the American College of Health Care Executives.

National Health Systems and Their Reorientation ,

Towards Health for All: World Health Organization.

Selected Articles in English

فصل سوم

سرفصل دروس دوره دکتری (Ph.D.)
رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

استراتژیهای توسعه ملی و برنامه ریزی خدمات بهداشتی و درمانی

کد درس: ۱۴

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: سمینار مدیریت

هدف: آشنائی با مفاهیم توسعه ملی، اهداف برنامه های توسعه ملی، نحوه تدوین استراتژیهای توسعه ملی، ارتباط برنامه های توسعه ملی با برنامه های خدمات بهداشتی و درمانی کشور، شیوه های برنامه ریزی و هماهنگ سازی خدمات بهداشتی و درمانی در راستای آرمان های توسعه ملی، و در نهایت تجلیل برنامه ریزی استراتژیک خدمات بهداشتی و درمانی مرتبط با برنامه های توسعه ملی و بهره گیری از تکنیک های آینده نگری نوین.

سرفصل درس (۵۱ ساعت):

- ۱- مفاهیم توسعه ملی
- ۲- برنامه های توسعه
- ۳- ویژگیهای ممالک پیشرفته و در حال توسعه
- ۴- پیش شرط های برنامه ریزی و اجراء برنامه های توسعه ملی
- ۵- استراتژیهای توسعه ملی
- ۶- شناخت محیط و تحلیل محیطی
- ۷- برنامه ریزی استراتژیک و جایگاه آن در برنامه های توسعه نظام بهداشت و درمان
- ۸- تکنیک های آینده نگری
- ۹- جایگاه آینده نگری در برنامه ریزی های استراتژیک کشور
- ۱۰- مطالعات مؤردی در ارتباط با برنامه های توسعه ملی کشور و گسترش نظام بهداشت و درمان

سمینار مدیریت

تعداد واحد: ۳ واحد

کد درس: ۱۵

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

هدف: تقویت بنیه علمی دانشجو در ابعاد مختلف و دامنه گسترده علم مدیریت، تحلیل نظری موازین مدیریت، مطالعه شیوه‌های کاربرد مدیریت تحلیل مسایل مدیریتی در حال حاضر، مدیریت آینده، و مطالعات موردی درباره پیشرفته‌ترین تکنیکهای مدیریت و مسایل مبتلا به مدیران در سطح جهان و ایران.

سرفصل درس (۵۱ ساعت):

- ۱- مروری تحلیلی بر مکاتب مدیریت
- ۲- تحلیل نظریه‌های جدید سازمان و مدیریت
- ۳- بررسی و تحلیل فرایند برنامه‌ریزی، برنامه‌ریزی استراتژیک، برنامه‌ریزی تاکتیکی، و برنامه‌ریزی عملیاتی
- ۴- تحلیل مباحث اساسی سازماندهی
- ۵- بررسی عوامل محیطی موثر بر سازمان و مکانیزم مدیریت
- ۶- تحلیل امر هماهنگی در اداره سازمان
- ۷- بررسی و تحلیل نقش ارتباطات در مدیریت
- ۸- مرور، مقایسه و تحلیل نظریه‌های انگیزش
- ۹- بررسی و تحلیل تئوریهای پیشرفته رهبری و همچنین سبکها و مدل‌های رهبری
- ۱۰- تحلیلی بر فنون مختلف کنترل
- ۱۱- تحلیل مفاهیم مربوط به بهبود سازمان و مدیریت تحول
- ۱۲- بررسی و تحلیل نظام‌های اطلاعات مدیریت
- ۱۳- مطالعه روشهای تعدادی در تصمیم‌گیری و مدیریت

مدیریت آموزشی

کد درس: ۱۷

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تحلیل تئورهای مدیریت

هدف: ایجاد زمینه‌ای برای شناخت علمی مدیریت و رهبری در آموزش و پرورش، تفکر درباره مسایل آن و پی بردن به اهمیت کاربرد مفاهیم، اصول و نظریه‌ها و یافته‌های علمی در مدیریت آموزشی است. انتظار می‌رود که دانشجویان از گذراندن این درس به این واقعیتها پی ببرند که در جامعه امروز، برای رفع نیازهای اساسی جامعه و وجود سازمانها ضرورت تام دارد، مدیریت، نقشی مهم و حیاتی در سازمانها ایفا می‌کند، دانش و آگاهی درباره سازمانها و مدیریت، مدیران را به رفتار کارساز و اثربخش قادر می‌سازد، و بالاخره سازمانهای آموزشی دارای ویژگیهای بی‌همتایی است که از لحاظ مدیریت و رهبری آنها، شایسته اعتنا، مطالعه و بررسی است.

سرفصل درس: (۵۱ ساعت):

- مفاهیم و اصول سازمان و مدیریت

- تصمیم‌گیری

- تعیین اهداف و برنامه‌ریزی

- سازماندهی

رهبری

- نظارت و کنترل

- ارتباط

- پیشینه تفکر درباره مدیریت

- مدیریت آموزش و پرورش

- سازمان و مدیریت نظام آموزشی

- ویژگیهای مدیریت آموزشی

- وظایف مدیران آموزشی

- رهبری آموزشی

- سازمان و مدیریت آموزش و پرورش در ایران

- مبانی قانونی، اهداف، سازمان و مدیریت آموزش و پرورش از انقلاب مشروطیت تا انقلاب اسلامی

- اهداف، سازمان و مدیریت آموزش و پرورش در نظام جمهوری اسلامی

سمینار سازمان و مدیریت مراکز بهداشتی درمانی

کد درس: ۱۶

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: هدف از ارائه سمینار سازمان و مدیریت مراکز بهداشتی و درمانی عبارتست از اینکه دانشجو بتواند با استفاده از دانش تئوری و عملی فرد نسبت به تجربه و تحلیل نظام ارائه مراقبت‌های بهداشتی و درمانی توفیق یافته و راه حل‌های مناسب برای تکامل نظام بهداشتی و درمانی و پیشرفت کمی و کیفی آن در داخل نظام بهداشت و درمان کشور ارائه نماید.

ضمناً مطالعات تطبیقی در مورد ایران و سایر کشورهای جهان نیز مورد نظر می‌باشد. به علاوه هر دانشجو ملزم به انجام پژوهش و ارائه یک پروژه درباره یکی از اولویت‌های مهم در مسایل بهداشتی و درمانی کشور می‌باشد.

۱۰

سرفصل درس (۵۱ ساعت):

اهم موضوع سمینار:

۱- شناخت شبکه:

- سطوح شبکه: خانه‌های بهداشت، مراکز بهداشتی و درمانی روستائی و شهری بیمارستان

شهرستان

بیمارستانهای آموزشی و پژوهشی سطح ملی

- برنامه‌ریزی پوشش جمعیت روستائی، تعداد خانه‌های بهداشت، مراکز بهداشتی و درمانی روستائی و

شهری، بیمارستان‌ها

- برنامه‌ریزی نیروی انسانی، تشکیلات و ساختار سازمانی شبکه

- ساختار شبکه و نقش دانشگاهها پس از انحلال سازمانهای منطقه‌ای بهداشت و درمان

۲- برنامه‌ریزی پوشش جمعیت و تخت‌های بیمارستانی و توزیع آن در سطوح ملی

- نقش مرکز بهداشتی و درمانی در فوریت‌های پزشکی، زایمان و بستری موقت

- نسبت توزیع تخت‌های بیمارستانی در سطوح ملی و مشکلات آن

- بررسی آمار بیمارستانی از نظر ضریب اشغال تخت، میانگین بستری و هزینه تخت روز، تجزیه و تحلیل

مشکلات موجود

- بررسی شاخص‌ها و وقایع بهداشتی در سطح ملی و مقایسه آن به کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه

۳- ارتباطات در شبکه بهداشتی و درمانی

- سیستم ارجاع و چگونگی پیش‌بینی آن در نظام شبکه‌ای

- تجزیه و تحلیل مشکلات ارجاع

بقیه سمینار سازمان و مدیریت مراکز بهداشتی و درمانی

- بررسی و آمار مراجعات به خانه های بهداشت، مراکز بهداشتی و درمانی روستائی و شهری و بیمارستانها و مطالعه نسبت ارجاع از سطوح مختلف شبکه و تجزیه و تحلیل مشکلات موجود.

۲- پزشکی جامعه نگر و چگونگی تحقق آن

- مشارکت مردم و جنبه های مختلف آن

- وظایف مسئولین

- سیستم های آموزش علوم پزشکی و پیراپزشکی و نقش آن در تحقق پزشکی جامعه نگر

۵- تمرکز و عدم تمرکز در نظامهای بهداشتی و درمانی

- مفاهیم برنامه ریزی تمرکز

- تمرکز و عدم تمرکز در نظام بهداشتی و درمانی ایران

- تجزیه و تحلیل مسایل و مشکلات موجود.

۶- مدیریت بیمارستان

- ساختار سازمانی و نهادهای سرپرستی و مدیریت

- هیئت مدیره و کمیته ها

- بررسی تطبیقی نظامهای مدیریت بیمارستان و تجزیه و تحلیل مشکلات موجودی

۷- جایگاه بیمارستانها در شبکه بهداشتی و درمانی کشور

- انواع بیمارستانها (روستائی، بیمارستان شهرستان - مراکز استان و آموزشی)

- نقش بخش خصوصی در ارائه خدمات درمانی و تجزیه و تحلیل مشکلات درمانی موجود در بخش خصوصی و دولتی.

اقتصاد بهداشت و بیمه

کد درس: ۱۸

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: اقتصاد عمومی

هدف: دانشجوی پس از گذراندن این دوره آموزشی باید بتواند مسایل مهم اقتصاد بهداشت و درمان را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و براساس شرایط و با استفاده از تکنیک‌ها و مدل‌های اقتصادی نسبت به تخصیص بهینه منابع در سطح خرد و در سطح کلان به منظور بهره‌وری مطلوب از امکانات موجود اقدام کند. همچنین دانشجو بتواند برنامه‌ریزی، ارزشیابی و نظارت اقتصادی را در کلیه فرایندهای تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات بهداشتی درمانی را به منظور نیل به بهره‌وری حداکثر سیستم‌ها و بهینه‌سازی اقتصادی آنها بطور مستمر اقدام کند.

سرفصل درس (۵۱ ساعت):

- مفاهیم اساسی و زیربنایی اقتصاد بهداشت (Health Economics).
- تفاوت بین دیدگاه‌های «اقتصاد بهداشت» و «اقتصاد عمومی».
- خط مشی‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی در بخش بهداشت و درمان.
- استراتژی‌های اقتصادی بخش بهداشت.
- برنامه‌ریزی اقتصادی کلان بخش بهداشت و درمان.
- مفاهیم اقتصادی درباره تولید ناخالص ملی، تولید ناخالص داخلی و اصطلاحات مختلف اقتصادی همراه با فرمولهای آن و تورش‌های در محاسبه هزینه بخش بهداشت (عدم محاسبه هزینه درمان در نظام حسابهای ملی، و محاسبه هزینه خدمات ثانویه، موسسات بهداشتی و درمانی).
- تئوری‌ها و نظریه‌های مهم در اقتصاد بهداشت و درمان.
- تکنیکها و مدل‌های تولید توزیع و مصرف کالاها و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی در برخی از کشورهای جهان و مقایسه شاخص‌های کشورهای منتخب با ایران.
- بررسی و تحلیل تعامل شاخصهای مهم توسعه اقتصادی، اجتماعی و شاخصهای بهداشتی و وجوه افتراق بخش بهداشت با سایر بخش‌های اقتصادی.
- تجزیه و تحلیل الگوهای ورودی، خروجی در سیستم‌های بهداشتی در سطح منطقه‌ای و ملی.
- آنالیز قوانین عرضه و تقاضا در بخش بهداشت و کشش عرضه و تقاضا و محدودیت‌های مربوط به آن.
- اقتصاد بیمه درمانی و سیستمهای پرداخت و دریافت و انواع بیمه‌ها از دیدگاه اقتصادی.
- بهداشت و اقتصاد جمعیت و مدل‌های توسعه اقتصادی و رشد جمعیت.
- طرح تکنیکهای اقتصادی برای توزیع عادلانه امکانات در بخش بهداشت و درمان.

بقیه سرفصل اقتصاد بهداشت و بیمه

- بررسی نقش نیروی انسانی در افزایش کارآئی اقتصادی بخش بهداشت و درمان (نوسعه نیروی انسانی و شاخص های کارآئی نیروی انسانی و توزیع عادلانه نیروی انسانی و تکنیکهای مربوط به آن).
- ارزشیابی اقتصادی با استفاده از تکنیکهای RAT, CBA, CEA, CA مدل های احتمالی و قطعی در تخصیص بهینه منابع بخش بهداشت.
- اقتصاد بهداشت و فقر و گروههای آسیب پذیر.
- سوبسید و تاثیر آن بر سلامت افراد جامعه، مزایا و تنگنایمهای پرداخت نقدی (جبرانی) و سوبسید، ویژگی های سیاستهای جبرانی نسبت به پرداخت همگانی سوبسید در بخش بهداشت و درمان.
- دیدگاه کلان اقتصاد بهداشت در زمینه برآورد شاخص ها و معیارهای مربوط به درمان بستری در شرائط موجود و بهینه سازی آن (برآورد تعداد تخت بیمارستانی مورد نیاز (NIIB)، ارزشیابی اقتصادی و محاسبه هزینه تخت روز بیمارستان (DHBC)، خودگردانی اقتصادی بیمارستانی، کمبود دارو و تجهیز واحدهای بهداشتی - درمانی، جایگزین کردن جراحی های سرپائی، بجای جراحیهای با مراقبت و بستری طولانی در بیمارستان، تهیه لیست داروهای ضروری و اساسی و محاسبه تعهدات اقتصادی آن).
- تورم (Inflation) در بخش بهداشت و علل آن، تورم از فشار تقاضا (Demand - Pull Inflation).
- نقش بخش بهداشت و درمان در توسعه اقتصادی.
- نقش و مشارکت مالیات دهندگان در کنترل هزینه ها.
- الگوی مصرف، مشارکت و تمایل در خرید خدمات بهداشتی و درمانی.
- بهداشت برای همه و سیاستهای اقتصادی دولت، و ایجاد نظام اطلاعات، اقتصادی بخش بهداشت و درمان.
- تحقیقات اقتصادی به منظور حداکثر بهره وری و توزیع عادلانه منابع.

مطالعه موردی در مدیریت نظام بهداشت و درمان

کد درس: ۱۹

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: آشنایی و تسلط دانشجوی بر مسایل و مشکلات مدیریت بهداشت و درمان کشور و تقویت بنیه تحلیلی دانشجوی در بهره گیری از امکانات بالفعل و بالقوه جامعه در برخورد با مشکلات و حل مسایل فرضی یا واقعی طرح شده.

سرفصل درس (۵۱ ساعت):

براساس طرح درس استاد مربوط به هر دانشجوی یک مورد واقعی یا فرضی از ابعاد مختلف مدیریتی نظام بهداشت و درمان واگذار می شود تا در طول نیمسال تحصیلی دانشجوی به تحقیق و مطالعه و تحلیل درباره آن بپردازد. در نهایت علاوه بر گزارش کتبی هر دانشجوی ملزم به ارائه حاصل پژوهش و مطالعه خود در کلاس جهت بحث و تحلیل گروهی می باشد.

کارورزی

کد درس: ۲۰

تعداد واحد: ۳ واحد معادل ۶ ماه

نوع واحد: عملی

طی دوره کارورزی که به مدت شش ماه بطول خواهد انجامید براساس برنامه تنظیمی گروه، دانشجو در بخشهای مختلف بیمارستانی عمومی، تخصصی (اعم از آموزشی و غیر آموزشی) و همچنین در نظام شبکه و موسسات بهداشتی و درمانی تحت نظر مستقیم یکی از اساتید به کار پژوهش و تمرین مدیریت می پردازد.

